

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4 vtrum sit peccatum mortale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

secundum regulam rationis.
 AD TERTIUM dicendum, quod auaritia secundum quod opponitur iustitiae, non habet vitium oppositum, quia auaritia consistit in plus habendo quam debeat secundum iustitiam. Et huic opponitur minus habere, quod non habet rationem culpe, sed poenae: sed auaritia secundum quod opponitur liberalitati, habet vitium prodigalitatis oppositum.

ARTICVLVS IIII.

Vtrum auaritia semper sit peccatum mortale.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur quod auaritia semper sit peccatum mortale. Nullus enim est dignus morte, nisi pro peccato mortali: sed propter auaritiam homines digni sunt morte. Cum n. apost. ad Roma. i. praemississet, Repletos omni iniquitate, fornicatione, auaritia &c. subdit, qui talia agunt, digni sunt morte. ergo auaritia est peccatum mortale.

¶ 2 Praet. Minimum in auaritia est quod aliquis inordinate retineat sua: sed hoc videtur esse peccatum mortale. dicit n. * Basil. Est panis famelicis quem tu tenes, nudi tunica quam conseruas, indigetis argentum quod possides. Quocirca tot iniuriarum, quot exhibere valeres, sed iniuriari alteri est peccatum mortale, quia contrariatur dilectioni proximi. ergo multo magis omnis auaritia est peccatum mortale.

¶ 2 Praet. Nullus excecatur spirituali caecitate, nisi per peccatum mortale, quod animam priuat lumine gratiae: sed secundum Chrysost. tenebra animae est pecuniarum cupiditas. Ergo auaritia, quae est pecuniarum cupiditas, est peccatum mortale.

SED CONTRA est, quod I. ad Corinth. 3. super illud, Si quis aedificauerit super hoc fundamentum &c. dicitur quod lignum, foenum, & stipulam superaedificat ille qui cogitat quae mundi sunt, quomodo placeat mundo, quod pertinet ad peccatum auaritiae. Ille autem qui aedificat lignum, foenum, & stipulam, non peccat mortaliter, sed venialiter. De eo enim dicitur quod saluus erit sic quasi per ignem. ergo auaritia quandoque est veniale peccatum.

RESPOND. Dicendum, quod sicut dicitur, dicitur est, auaritia dupliciter dicitur. Vno modo, secundum quod opponitur iustitiae, & hoc modo ex genere suo est peccatum mortale. Sic n. ad auaritiam pertinet quod aliquis iniuste accipiat, vel retineat res alienas, quod pertinet ad

Arapiam, vel furtum, quae sunt peccata mortalia, ut supra habitum est. Contingit tamen in hoc genere auaritiae aliquid esse peccatum veniale propter imperfectionem actus, sicut supra dictum est, cum de furto ageretur. Alio modo potest accipi auaritia secundum quod opponitur liberalitati, & secundum hoc importat inordinatum amorem diuitiarum. Si ergo intantum amor diuitiarum crescat, quod praefatur charitati, ut scilicet propter amorem diuitiarum aliquis non vereatur facere contra amorem Dei, & proximi, sic auaritia erit peccatum mortale. Si autem inordinatio amoris intra hoc sistat, ut scilicet homo, quantumuis superflue diuitias amet, non tamen praefert earum amorem amori diuino, ut si propter diuitias non velit aliquid facere contra Deum, & proximum, sic auaritia est peccatum veniale.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod auaritia connumeratur peccatis mortalibus secundum illam rationem, quae est peccatum mortale.

AD SECUNDVM dicendum, quod Basil. loquitur in illo casu, in quo aliquis tenetur ex debito legali bona sua pauperibus erogare vel propter periculum necessitatis, vel etiam propter superfluitatem debitorum.

AD TERTIUM dicendum, quod cupiditas diuitiarum obtenebrat animam proprie, quod excludit lumen charitatis, praefert deo amorem diuitiarum amori diuino.

ARTICVLVS V.

Vtrum auaritia sit maximum peccatorum.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur quod auaritia sit maximum peccatorum. Dicitur n. Eccl. 10. Auaro nihil est scelestius. & postea subditur. Nihil est iniquius quam amare pecuniam. Hic enim & animam suam venale habet. & * Tullius dicit in 1. de Offic. Nihil est tantum angustum animi, tamque paruum, quam amare pecuniam: sed hoc pertinet ad auaritiam. ergo auaritia est grauissimum peccatorum.

¶ 2 Praet. Tanto aliquod peccatum est grauius, quanto magis charitati contrariatur, sed auaritia maxime contrariatur charitati. dicit enim * Aug. in lib. 8. 3. quod venenum charitatis est cupiditas. ergo auaritia est maximum peccatorum.

¶ 3 Praet. Ad grauitatem peccati pertinet quod sit incurabile. Vnde & peccatum in Spiritum sanctum dicitur grauissimum, quia est irremissibile: sed auaritia est peccatum insanabile. vnde dicit * Phil. in 4. Eth. Secunda Secundae S. Tho.

tra indigentium vilitatem occupatur, quod 66. ar. 6 quia quod in eorum vultu cedere debet, occupatur. Et ut Basil. dixit, ipsorum indigentium est ex debito, licet non de facto. Et ideo indigentibus sit iniuria non dispensando superflua, quam iniuriam princeps, qui custos iusti est, ex officio auferre potest, & debet, si constiterit euidenter.

¶ Ad obiectionem autem in oppositum dicitur, quod licet nulli determinato pauperi sit acquisitum ius ut debeat sibi id quod diues habet de superfluo, quia ex arbitrio diuitis pendet dispensatio ut huic vel illi indigenti detur: quia tamen communi bono hominum acquisitum est ius, ut quae superflua vni, dentur indigentibus: ideo princeps, cuius est curam habere de communi bono, potest ex officio ad hoc cogere tales diuites. Et quia violario legalis debiti in diuitis iustitiam violat, non liberalitatem, ut patet ex littera, in iustitia autem ex suo genere est peccatum mortale, vitio contra bonum proximi, ut ex superius habitis didicimus ideo diues non dispensans superflua, sed cumulans ad emendum sibi dominium, ex sola ascendendi libidine non solum illicito agit propter libidinem dominandi, & inordinatum amorem pecuniae: sed mortaliter peccat contra proximum indigentem, occupando sibi superflua, quae pauperibus debentur, ex hoc ipso quod superflua sunt, ut habes ex Basilio, & littera &c. Et per hoc patet solutio duobus in 1. art. in soluti.

¶ Et quia violario legalis debiti in diuitis iustitiam violat, non liberalitatem, ut patet ex littera, in iustitia autem ex suo genere est peccatum mortale, vitio contra bonum proximi, ut ex superius habitis didicimus ideo diues non dispensans superflua, sed cumulans ad emendum sibi dominium, ex sola ascendendi libidine non solum illicito agit propter libidinem dominandi, & inordinatum amorem pecuniae: sed mortaliter peccat contra proximum indigentem, occupando sibi superflua, quae pauperibus debentur, ex hoc ipso quod superflua sunt, ut habes ex Basilio, & littera &c. Et per hoc patet solutio duobus in 1. art. in soluti.

¶ Ad tertiū dicendum, quod cupiditas diuitiarum obtenebrat animam proprie, quod excludit lumen charitatis, praefert deo amorem diuitiarum amori diuino.

ARTICVLVS V.

Vtrum auaritia sit maximum peccatorum.

AD QVINTVM sic proceditur. Videtur quod auaritia sit maximum peccatorum. Dicitur n. Eccl. 10. Auaro nihil est scelestius. & postea subditur. Nihil est iniquius quam amare pecuniam. Hic enim & animam suam venale habet. & * Tullius dicit in 1. de Offic. Nihil est tantum angustum animi, tamque paruum, quam amare pecuniam: sed hoc pertinet ad auaritiam. ergo auaritia est grauissimum peccatorum.

¶ 2 Praet. Tanto aliquod peccatum est grauius, quanto magis charitati contrariatur, sed auaritia maxime contrariatur charitati. dicit enim * Aug. in lib. 8. 3. quod venenum charitatis est cupiditas. ergo auaritia est maximum peccatorum.

¶ 3 Praet. Ad grauitatem peccati pertinet quod sit incurabile. Vnde & peccatum in Spiritum sanctum dicitur grauissimum, quia est irremissibile: sed auaritia est peccatum insanabile. vnde dicit * Phil. in 4. Eth. Secunda Secundae S. Tho.

¶ Super Questionis eorum estimatae in octaua articulo quinti.

¶ In ar. 5. caue ne in verbis litterae erres, aut fluctues, legens quod priuatio boni formaliter se habet in peccato: conuersio autem ad bonum commutabile materialiter. Memento quod de peccato in genere mali simpliciter.

Phil. 15.

Li. 1. in c. cu
 ius titul. est
 Vera magna
 nimitas in
 duobus sita
 est.

Q. 36. paulo
 a prin. co-
 mo 4.
 Li. 4. c. 3. de
 clinando ad
 sine, tom. 5.